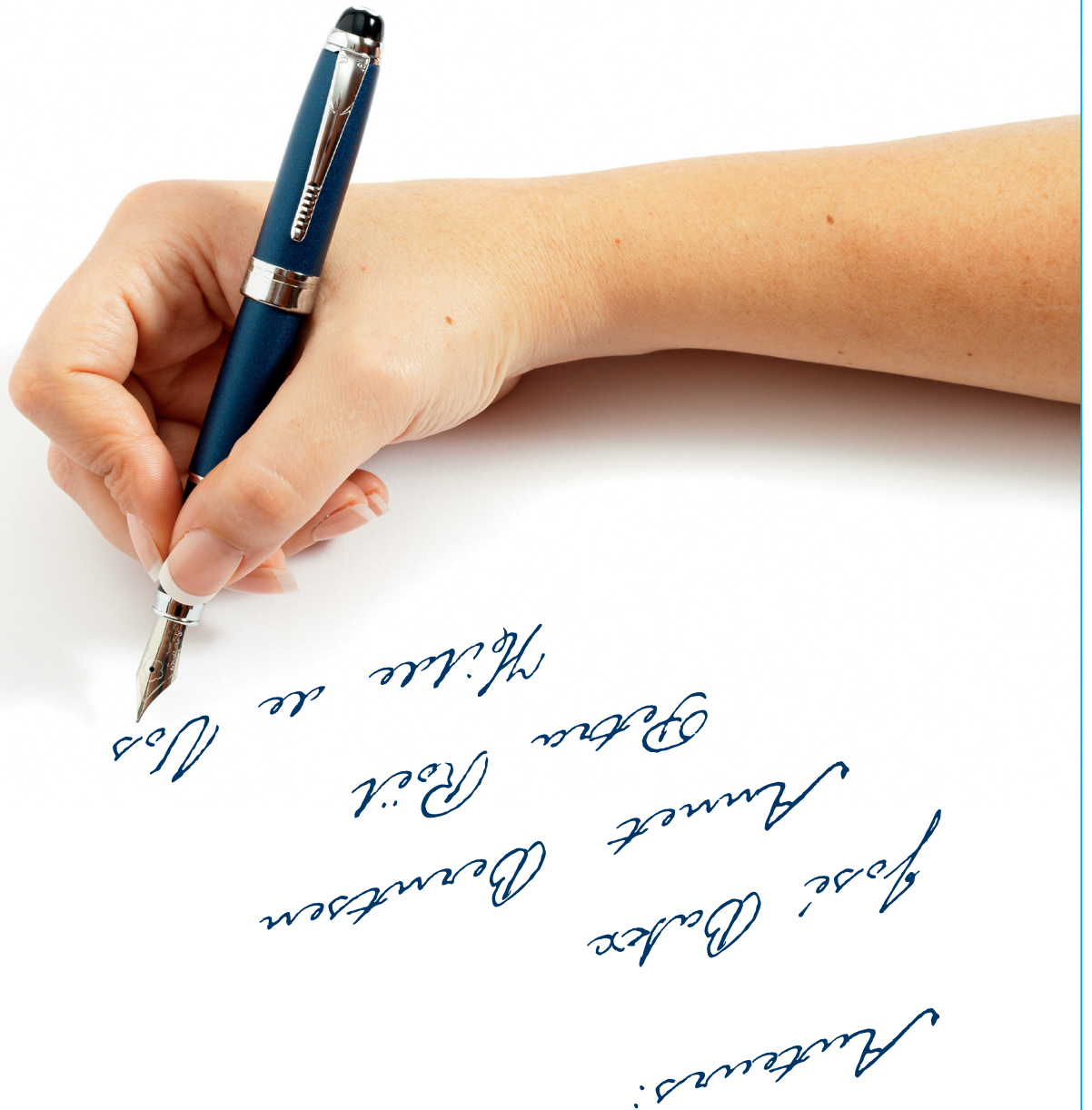

Taalunie Schrijfprijs NT2

Informatiebundel voor docenten

nt Taalunie Schrijfprijs NT2

1. Inleiding

Met de Taalunie Schrijfprijs NT2 wil de Nederlandse Taalunie NT2-leerders stimuleren tot creatief schrijven. De wedstrijd richt zich op leerders die les volgen op niveau B1 of B2 aan een Vlaamse of een Nederlandse instelling. Zij kunnen via hun docent een verhaal of een betoog insturen en 250 euro winnen.

Taalunie Schrijfprijs NT2

2. Beoordeling

De beoordeling van de teksten gebeurt in twee rondes. In de eerste ronde selecteert een panel van Nederlandse en Vlaamse NT2-docenten en -opleiders uit alle inzendingen de vijftig beste teksten. In de tweede ronde kiest een deskundige jury hieruit de tien beste schrijfproducten, waaruit zij tenslotte de winnaar kiezen. De tien geselecteerde teksten worden gepubliceerd op www.nt2schrijfprijs.org.

Beoordelingscriteria

De schrijfproducten worden beoordeeld op basis van vijf criteria:

a. Inhoudskeuze

- Is de inhoud van de tekst goed afgestemd op de lezer?
- Zijn er (overbodige/ontbrekende) elementen en voorbeelden?
- Voldoet de tekst aan de kenmerken van de tekstsoort?
- Heeft de tekst een pakkende openingszin/inleiding?

b. Innerlijke en uiterlijke structuur

- Heeft de tekst voldoende samenhang? Is alles te relateren aan één hoofdvraag?
- Is de volgorde van de tekstelementen logisch en helder?
- Is er een juiste alinea-indeling (inclusief inleiding, kern en slot?)
- Zijn inleiding en slot voldoende duidelijk en aantrekkelijk?
- Wordt (correct) gebruikgemaakt van structuuraanduiders (signaalwoorden, kopjes, titels)?

c. Originaliteit

- Is de tekst origineel en leuk om te lezen?

d. Correctheid

- Is de tekst voldoende correct gespeld?
- Is de tekst voldoende grammaticaal correct?
- Is de beheersing van de woordenschat voldoende?

e. Opdrachtspecifieke aspecten

Afhankelijk van de keuze voor een verhaal of een betoog, wordt bij de beoordeling van de tekst rekening gehouden met andere aspecten:

Verhaal

- Omvat de tekst een goede beschrijving van situaties?
- Omvat de tekst een goede karakterisering van personen, indrukken en plekken?
- Is het perspectief logisch en consequent?

Betoog

- Zijn de standpunten in de tekst voldoende beargumenteerd en onderbouwd?
- Zijn feiten en meningen voldoende duidelijk gescheiden?
- Gaat de tekst in op tegenargumenten?

Taalunie Schrijfprijs NT2

3. Met de NT2-schrijfprijs aan de slag in uw les

Met onderstaand stappenplan kunt u uw cursisten op een systematische manier aanzetten om een verhaal of een betoog over het thema van de wedstrijd te ontwikkelen en te schrijven. Maar natuurlijk kunt u ook voor een andere aanpak kiezen.

stap 1 - tekstvoorbereiding

(1 of 2 dagdelen)

Geef een introductie bij de thema's van de Taalunie Schrijfprijs NT2: "de verwondering" en "geld maakt niet gelukkig". Oefen uw cursisten in het warm schrijven. (zie 4.1)

stap 2 - tekstvoorbereiding en tekstproductie

(1 dagdeel + cursisten schrijven een eerste versie thuis)

Cursisten diepen wat ideeën uit, kiezen een onderwerp en gaan thuis aan de slag met de eerste tekstversie. (zie 4.2)

stap 3 - tekstrevisie

(1 dagdeel + cursisten werken thuis aan de 2de versie)

Reviseer de tekst in groep met de medecursisten. (zie 4.3)

stap 4 - feedback

Geef feedback via mail. Hiervoor kunt u gebruikmaken van de beoordelingscriteria (zie 2).

Markeer of onderstreep in de tekst van de cursist wat anders of beter kan. Cursisten schrijven thuis de definitieve versie.

stap 5 - beoordeling en selectie

Cursisten lezen de eigen teksten voor. Een interne jury van cursisten of docenten kiest de vijf beste verhalen en/of betogen voor inzending. Deze worden door de docent in pdf-formaat aangeleverd bij de Nederlandse Taalunie op volgend e-mailadres: NT2-schrijfwedstrijd@taalunie.org.

Bij voorkeur wordt de naam van de deelnemende cursist in de naam van het pdf-bestand verwerkt (bv. Bijdrage_Alkazour_Meshkini.pdf). Alle schrijfproducten worden voorafgegaan door de volgende gegevens: volledige voor- en familienaam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en e-mailadres van zowel de cursist als van de docent en de naam van de instelling waar de cursist NT2-lessen volgt.

4. Didactische tips rond creatief schrijven

Onderstaand vindt u enkele inspirerende tips om op een creatieve manier aan schrijfvaardigheid (op B1- en B2-niveau) te werken in de NT2-les. Bovendien kunnen ze u helpen om:

- de creativiteit en de communicatie van NT2-cursisten te bevorderen (schrijven is in dat geval een middel om een doel te bereiken);
- cursisten te enthousiasmeren voor schrijfvaardigheid;
- de schrijfvaardigheid van cursisten te stimuleren en te verbeteren (schrijven is het doel op zich).

Alles begint bij een goede schrijftaak!

Elke schrijfpdracht vereist een goede schrijftaak. Een goede schrijftaak sluit steeds aan bij de interesse en de leefwereld van cursisten, prikkelt hun verbeelding, is haalbaar en tegelijk uitdagend en biedt ruimte voor voldoende fantasie. Om cursisten aan het schrijven te krijgen, moeten ze over positieve schrijfenergie beschikken. Die energie wordt gestimuleerd wanneer ze kunnen schrijven in een inspirerende en veilige sfeer, wanneer ze haalbare taken krijgen die ze binnen een bepaalde tijd kunnen afwerken en wanneer ze weten wat het doel is van de schrijftaak.

Mogelijke werkvormen

4.1 Tekstvoorbereiding

a. Breng de leerlingen op een speelse manier in de sfeer om te schrijven.

- Laat uw cursisten leuke metaforen of vergelijkingen bedenken (bv. geld is als..., dit land is als ...).
- Verzamel spreekwoorden en zegswijzen en laat uw cursisten er nieuwe grappige uitdrukkingen van maken (bv. zo rijk als ...).
- Vraag uw cursisten om een handleiding te schrijven bij iets waarvan ze wensen dat het zou bestaan.
- Laat uw cursisten in een kleine groep een ergernis bedenken en beschrijven wat ze eraan zouden willen doen.

Taalunie Schrijfprijs NT2

- b. Kies een onderwerp en laat cursisten erover fantaseren en er met elkaar over reflecteren: waar denken ze spontaan aan wanneer ze nadenken over de thema's van de wedstrijd? Wat roept het bij hen op?

- Gebruik de wedstrijdthema's om persoonlijke gewaarwordingen te beschrijven: wat maakt je blij/boos/verdrietig/verbaasd?
- Leg via foto's en afbeeldingen linken met de thema's.
 - a. Laat cursisten een foto van zichzelf in België of Nederland meebrengen en beschrijven.
 - b. Laat cursisten een oude foto van zichzelf meebrengen en vraag hen om een gesprek met zichzelf aan te gaan: welke raad zouden ze zichzelf geven? Wat zouden ze anders doen, als ze daar de kans toe zouden hebben?
 - c. Verzamel foto's over Nederland of België uit tijdschriften. Laat cursisten een gesprek aangaan met de figuren op de foto.
 - d. Neem een foto uit de krant over bv. de crisis. Laat cursisten nadenken over wat voor/na/ tijdens het moment waarop de foto werd genomen, gebeurde.
- Geef cursisten een schrijfkader (bij de keuze van hun thema) en laat hen nadenken over vragen zoals:
 - a. Wat verbaasde/verwonderde me bij mijn aankomst in België/Nederland?
 - b. Waarom verbaasde/verwonderde me dat?
 - c. Wat heb ik toen gedacht of gedaan?
 - d. Hoe zie ik dat nu?

- c. Stimuleer het reflectieproces van cursisten door:

- *Een associatieoefening*

Cursisten maken een woordenketting: elk woord dat het thema oproept, begint met de laatste letter van het voorgaande.

- *Een oefening in vrij schrijven*

Cursisten schrijven in kleine groepjes een verhaal over het thema en geven hun verhaal vervolgens door aan een ander groepje dat het verhaal afmaakt.

- *Een perspectiefoefening*

Cursisten benaderen het thema vanuit het perspectief van een hond, een horloge, een kamerplant etc.

- *Een aspectoefening*

Cursisten vullen een tekst aan over het thema met zinnen die ontbreken of schrijven een alternatief einde bij een bestaande tekst.

4.2 Tekstproductie

- a. Wijs cursisten op het belang van een pakkende *openingszin*.

Een goede openingszin

Een goede openingszin wekt spanning of nieuwsgierigheid op, beschrijft een actie, toont een waarneming, stelt een vraag, start met een dialoog of een uitspraak/citaat/definitie.

- Vraag de cursisten om een korte dialoog te schrijven die uitgaat van een zin of een vraag die ze onlangs ergens hoorden.
- Laat de cursisten in de krant een dramatische gebeurtenis zoeken die als plot kan dienen voor een verhaal en vraag hen om een zin te maken die de nieuwsgierigheid bij medecursisten prikkelt.

- b. Laat cursisten *verkenkend schrijven*.

Cursisten schrijven gedurende 10 minuten over een vraag die de docent stelt over het onderwerp van de schrijfwedstrijd. De inhoud is belangrijker dan de vorm en de stijl. Tijdens het schrijven is er geen aandacht voor opbouw, spelling en zinsbouw. De cursist schrijft door en stopt niet. Door deze methode genereert de cursist ideeën, associaties, verbanden en voorbeelden bij het onderwerp.

Ter illustratie: *Geld maakt niet gelukkig.*

De docent kan de cursisten met de volgende deelvragen op weg helpen:

- Wat is *gelukkig zijn* voor jou?
- Wat is *spaarzaam zijn* voor jou?
- Kan jij spaarzaam met je geld omgaan?
- Wat zou je graag doen met meer geld?
- Wat zou je nog steeds graag doen met minder geld?
- Wat zie je gebeuren nu jouw familie/deze stad/dit land/de wereld een economische crisis doormaakt?

- c. Maak cursisten vertrouwd met een aantal hulpvragen die richtinggevend zijn bij het opbouwen van een verhaal.

Mogelijke hulpvragen

- Hoe begint en eindigt het verhaal?
- Waar en wanneer speelt het verhaal zich af?
- Welke personages komen er voor?
- Hoe zien die personages er uit? Hoe gedragen ze zich?
- Wie vertelt het verhaal?
- Wanneer gebruik je een dialoog en wanneer niet?
- In welke tijd speelt het verhaal zich af?

Taalunie Schrijfprijs NT2

Tips...

... bij het schrijven van een verhaal

- Maak cursisten bewust van de verschillende verhaalelementen van het verhaal: de beschrijving, de karakterisering, de dialoog, het perspectief en het plot.
- Zorg voor leuke en uitdagende oefeningen die cursisten in staat stellen om de verhaalelementen van het verhaal afzonderlijk te oefenen.

Beschrijving

Cursisten maken een beschrijving van een plaats/situatie naar keuze, zonder gebruik te maken van bijvoeglijke naamwoorden. Opdracht is de plaats/situatie te suggereren en niet te expliciteren. Cursisten beschrijven een decor zodanig dat het angst, verdriet, passie... oproept.

Karakterisering

Cursisten beschrijven op basis van een foto de uiterlijke kenmerken van iemand, zijn/haar woonplaats, leefsituatie, stemming, afkomst, levensdoelen...

Dialoog

Cursisten gaan een fictief gesprek aan met iemand/iets waar ze bewondering voor hebben.

Perspectief

Cursisten beschrijven een gebeurtenis telkens vanuit het perspectief van een ander personage.

... bij het schrijven van een betoog

- Laat cursisten een stelling formuleren. Maak hen duidelijk dat het belangrijk is om goede, beredeneerde argumenten te gebruiken voor het betoog. Toon hen hoe ze argumenten kunnen verzamelen om een stelling hard te maken of te ontkrachten.

Mogelijke werkwijze

- Begin met het thema van de wedstrijd en kies een deelonderwerp van de te schrijven tekst.
- Bedenk een stelling bij dat onderwerp die je kunt verdedigen.
- Discussieer in groep een aantal minuten over elke stelling.
- Ieder geeft kort zijn reactie. Noteer ook de reacties van medecursisten.
- Schrijf met de argumenten en de reacties een eerste versie van de tekst.

- Laat cursisten vertellen over wat ze gaan schrijven. Door te praten ontdekken ze vaak dat ze meer te vertellen hebben over een onderwerp dan ze dachten. Soms formuleren ze uit de losse pols zinnen die in een geschreven tekst niet misstaan. Dit kan in tweetallen, in een groep of klassikaal.

Leg in één minuut aan een medecursist uit wat je gaat schrijven over het thema. Luister dan naar de medecursist. Stel extra vragen. Geef je medecursist drie tips die je als lezer belangrijk vindt.

Taalunie Schrijfprijs NT2

4.3 Tekstrevisie

Een belangrijk aspect van schrijfonderwijs is dat cursisten hun teksten kunnen herzien op basis van commentaar. In de praktijk blijkt het niet eenvoudig voor de NT2-docent om commentaren te geven: commentaar kan onbedoeld negatief overkomen of kan onduidelijk zijn, waardoor cursisten ontmoedigd kunnen raken over de kwaliteit van hun schrijfproducten (Ekens 2008).

Werkvormen die aan beide bezwaren tegemoet komen

- a. *Zelfevaluatie*: cursisten becommentariëren individueel hun eigen tekst aan de hand van een aantal controlevragen die bij de opdracht werden gegeven.

Mogelijke controlevragen

- Heeft de tekst een pakkende openingszin/ inleiding?
- Zijn er (overbodige/ ontbrekende) elementen en voorbeelden?
- Heeft de tekst voldoende samenhang?
- Is er een juiste alinea-indeling?
- Heeft de tekst een inleiding, een kern en een slot?

- b. De *check-in-duo's-werkvorm*: cursisten becommentariëren in tweetallen elkaars tekst met de criteria van de opdracht. Naast commentaren geven de cursisten elkaar ook suggesties.

Mogelijke criteria

- Inhoud: Is de inhoud van de tekst goed afgestemd op de lezer?
- Innerlijke en uiterlijke structuur: Is de volgorde van de tekstelementen logisch en helder?
- Originaliteit: Is de tekst origineel en leuk om te lezen?
- Correctheid: Is de tekst voldoende correct gespeld?

5. Meer weten?

Beerten, E. e.a. (2003).
Vingeroefeningen: Tips van schrijvers voor schrijvers.
Amsterdam: Afijn.

Claessens, M. (2008).
De springprocessie: Levendige lessen in zakelijk schrijven.
Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Ekens, T. (2008).
Activerende lees- en schrijflessen.
Een handreiking voor het vak Nederlands in de 2de fase.
Enschede: SLO.

Stevens, M. (1997).
'Werkplan voor schrijfvaardigheid: een aanzet'.
In: Vonk, jg 27, nr. 1, p. 236-252.

Van Thienen, J. (2008).
Creatief proza: Ideeënboek.
Antwerpen/Apeldoorn: Garant.

de Vos, H. (2003).
Informatie overbrengen aan taalzwakke werknemers.
Verbal Vision vzw.

Van de Wijngaerde, C.J. & T. Boeykens (2009).
Helder Nederlands: Met schrijf- en spreekkaders die werken. Antwerpen: De Boeck.